



ת"פ 9247/10/13 - מדינת ישראל נגד צבי-ארי אורזי

בית משפט השלום בירושלים

29 אוקטובר 2015

ת"פ 9247-10-13 מדינת ישראל נ' אורזי

בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח
מדינת ישראל בעניין:

המאשימה

נגד

הנאשם

צבי-ארי אורזי

החלטה וגזר-דין

רקע

1. ביום 17.12.2014 הורשע הנאשם על-יסוד הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב-אישום מתוקן כדלקמן: גניבה לפי סעיף 384 בצירוף סעיף 383(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); זיוף לפי סעיף 418 אמצע לחוק העונשין; וקבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 רישא לחוק.

בהתאם לנטען בכתב-האישום המתוקן, בסמוך לחודש מאי 2011 במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, בעת שהנאשם עבד כחונך בנו של המתלון ושהה בבית המתלון, תלש הנאשם שיק מפנקס השיקים שהיה מונח על השולחן בבית המתלון וגנב את השיק. סמוך לאחר מכן, מילא הנאשם בכתב-ידו של הפרטים החסרים על-גבי השיק. בין היתר, רשם הנאשם על השיק סך של 900 ₪, וחתם ללא סמכות בשמו של המתלון, באופן הנחזה להיות כאילו השיק נחתם על-ידי המתלון. סמוך ליום 31.5.2011, הגיע הנאשם לחנות, מסר את השיק הנ"ל לקופאית בחנות, וביקש להפקידו לחשבונו המתנהל באותה החנות. לבקשת הנאשם, הופקד השיק וחשבונו בחנות זוכה בסך של 900 ₪. בכל אלה הודה הנאשם, ובגין כך הורשע בעבירות המפורטות בראשית הדברים.

2. מלכתחילה, הוסכם בין הצדדים כי הנאשם יישלח לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר בעניינו, ולאחר מכן הצדדים יטענו פתוח לעונש. הסנגורית ביקשה כי שירות המבחן יבחן גם את בקשתה לביטול הרשעה, ואילו המאשימה התנגדה לכך והבהירה שעמדתה להותרת ההרשעה על כנה. בסופה של דרך הוגשו לעיוני שני תסקירים בעניינו של הנאשם.

תסקירי שירות המבחן

3. מתסקירי שירות המבחן עולה כי הנאשם נשוי ואב לחמש בנות קטנות, עובד כיום בחברת תוכנה. התסקיר סוקר את נסיבות חייו המורכבות של הנאשם מילדותו, אשר מחמת צנעת הפרט אמנע מלפרטן. הנאשם שירת שירות



צבאי מלא בגבעתי, לאחר מכן נישא לאשתו, והחל ללמוד תואר ראשון במנהל עסקים וחשבונאות במכללה אקדמית. במקביל, עבד בעבודות מזדמנות, כולל בעבודת חונכות של ילד עם בעיות התנהגות. הנאשם תיאר לשירות המבחן כי מאז נישואיו התמודד עם מצוקה כלכלית, בשים לב לכך שלבני-הזוג חמש בנות קטנות שאשתו מטפלת בהן במהלך היום ולכן היא מתקשה לצאת לעבודה, וכן בהתחשב בכך שמשפחות-המוצא אינן יכולות לתמוך בבני-הזוג.

הנאשם מסר כי היו לו יחסים טובים עם הורי הילד אותו חנך ועם הילד עצמו, והתקשה להסביר מדוע נהג כפי שנהג. הוא תיאר כי באותה התקופה חש לחץ כלכלי, חווה את עול המשפחה על כתפיו, וביצע את פעולת רישום ההמחאה לפקודתו באופן אימפולסיבי כדי לכסות חובות שהצטברו במכולת של היישוב בו הוא מתגורר. מדברי הנאשם לפני שירות המבחן עלה כי לאחר שהתגלה דבר הזיוף, שילם הנאשם את החוב באמצעות הלוואה שלקח מאחיו, ובהמשך נעזר בבני משפחה נוספים לצורך לקיחת הלוואות כספיות נוספות. במקביל, הנאשם עזב את לימודיו במכללה האקדמית, שכן לא הצליח לעמוד במימון שכר הלימוד ובסדר היום האינטנסיבי שנדרש ממנו. במשך תקופה, עבד הנאשם ככספר בבנק במשרת מילוי מקום, ובהמשך החל לעבוד בחברה בה הוא מועסק כיום בתחום של תמיכה בלקוחות.

שירות המבחן ציין כי הנאשם לוקח אחריות על העבירה ומבטא תחושות של מבוכה וחרטה. התנהלותו של הנאשם נוגדת את תפיסתו בעיני עצמו ואת תדמיתו בסביבה כאדם ישר וערכי. לפי התרשמות שירות המבחן, העבירה היוותה ביטוי של מצוקה, לחץ ורצון לא מודע לפיצוי עצמי תוך איתות לסביבה בדבר הצורך בעזרה.

להערכת שירות המבחן, **הסיכון** להישנות התנהגות פוגעת, נובע מקשייו של הנאשם לעמוד על המניעים שבבסיס העבירה, וכן הקושי להיתמך בסביבה במצבי מצוקה ולחץ. **הסיכוי לשיקום** נובע מהיותו של הנאשם אדם נורמטיבי הלוקח אחריות על מעשיו, כאשר שירות המבחן לא התרשם מדפוסי עבריינות או מהתנהגות אימפולסיבית, וכאשר ההליך הפלילי מהווה גורם מרתיע לעתיד. הנאשם עובד לפרנסת משפחתו וכן שיתף את משפחתו המורחבת במצבו וקיבל מהם סיוע כלכלי.

בסופה של דרך, המליץ שירות המבחן על ביטול הרשעתו של הנאשם. בהקשר זה, ציין שירות המבחן כי על-אף שהנאשם עובד כיום באופן סדיר, הוא מבטא רצון לשנות כיווני תעסוקה בעתיד, לחזור ללימודים אקדמיים וכן למצוא עבודה בתחום הבנקאות. להערכת שירות המבחן, הרשעה בדין תפגע באפשרויות תעסוקה עתידיות של הנאשם וכן תגביר מצוקה נפשית. כמו כן, המליץ שירות המבחן על של"צ בהיקף של 140 שעות.

טיעוני הצדדים

4. שני הצדדים הסכימו להטלת צו של"צ על הנאשם במישור העונשי (כאשר המאשימה עתרה לצו של"צ בהיקף מורחב וקנס כספי). עיקר המחלוקת בין הצדדים נסובה על סוגית ההרשעה.

באת-כוח המאשימה, הגב' ענבל בניסטי, התנגדה לעתירת ההגנה לביטול ההרשעה, מן הטעם שהמקרה אינו עומד בתנאי ההלכה הפסוקה בעניין.



מנגד, באת-כוח הנאשם, עו"ד לימור זקן, טענה כי סוג העבירות ונסיבות ביצוען מאפשרות ביטול הרשעה בעניינו של הנאשם. עוד טענה הסנגורית כי הרשעה בדין עלולה לפגוע באפיקי תעסוקה שונים בהם מעוניין הנאשם. גם הנאשם עמד על כך שבדבריו לפני.

בקשת ההגנה לביטול ההרשעה

5. בהתאם להלכה הפסוקה, הכלל הוא כי משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם בדין. הימנעות מהרשעה או ביטולה מהווים אמצעי חריג שבי-המשפט יעשה בו שימוש רק בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן. על-מנת להכריע בבקשה להימנעות מהרשעה או לביטולה, על בית-המשפט לבחון את הצטברותם של שני גורמים מרכזיים: ראשית, האם סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. ושנית, האם הרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם (ראו: ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997)).

לאחר שבחנתי את עניינו של הנאשם שלפני, אני סבורה כי התנאים הנדרשים לצורך חריגה מן הכלל וביטול ההרשעה לא הוכחו. להלן נימוקיי לכך.

6. בכל הנוגע לדרישה שעניינה סוג העבירות ונסיבות ביצוען, בשים לב למכלול שיקולי הענישה - עסקינן בעבירות של גניבה, זיוף וקבלת דבר במרמה. כל אחת מהעבירות האמורות הנה עבירת עוון, אולם יש לתת את הדעת להצטרפותן אחת לשנייה. בחינת מעשיו של הנאשם מעלה כי הם בוצעו במספר שלבים: ראשית, תלש הנאשם את השיק מפקס השיקים שהיה מונח על שולחן בבית המתלונן ונטל אותו אליו שלא כדין (עבירת הגניבה). שנית, הנאשם מילא את הפרטים החסרים על-גבי השיק וחתם ללא סמכות בשם המתלונן (עבירת הזיוף). ושלישית, הנאשם מסר את השיק לקופאית בחנות כדי להפקידו בחשבונו שזוכה בסך של 900 ₪ (עבירת קבלת דבר במרמה). מכל אלה עולה כי אין מדובר במעידה רגעית גרידא, אלא במעשה מתמשך (אף אם על-פני זמן לא רב). לא נעלם מעיני כי סכום הכסף שקיבל הנאשם במרמה אינו גבוה (900 ₪), וכי הנאשם השיב את הכסף למתלונן לאחר היוודע דבר העבירות. אף לא נעלם מעיני כי העבירות בוצעו על רקע מצוקה כלכלית בה היה שרוי הנאשם ורצון "לסגור חוב" בחנות המכולת, וכי ביצוע העבירות לא היה מלווה בתחכום מיוחד. עם זאת, אין להתעלם מכך כי הנאשם ניצל לרעה את האמון שנתנו בו הוריו של הילד שהנאשם חנך, כאשר הכניסו את הנאשם לתוך ביתם. כמו כן, המעשים של גניבת שיק, זיופו וקבלת דבר במרמה באמצעותו, טומנים בחובם סיכון אינהרנטי לפגיעה באמצעי תשלום מקובל ורצוי בחיי המסחר. דווקא משום שמדובר במעשים פשוטים לביצוע, לא קלים לחשיפה ושפגיעתם רעה, יש מקום להעברת מסר ברור כנגדם. עמד על כך כב' השופט טירקל ברע"פ 6915/03 גומייד נ' מדינת ישראל (14.12.2013), בצינו כי: "זיוף של שיק הוא פעולה קלה לביצוע ומספר השיקים הסובבים בשוק הוא עצום. יש להרחיק, אפוא, מלבם של עוברי עבירות בכוח העלולים להתפתות, כל מחשבת אוון וכל הרהור עבירה, על ידי הטלת עונשים כבדים ומרתיעים" (שם, פסקה 4). כל אלה מקשים להורות על ביטול הרשעה במקרה דנן.

7. בכל הנוגע לדרישה שעניינה פגיעה חמורה של ההרשעה בשיקום הנאשם - נתתי דעתי לכך שהנאשם בן 31, אב לחמש בנות קטנות, חסר עבר פלילי, שנטל אחריות, הביע חרטה על המעשים ואף השיב את הכסף למתלונן. מאז ביצוע העבירות חלפו כארבע שנים ואין טענה כי לחובת הנאשם הרשעות נוספות. אף נתתי את הדעת לנסיבות החיים



של הנאשם כמפורט בתסקיר. כל אלה יקבלו משקל ממשי במישור גזירת-דינו של הנאשם. עם זאת, אין די בהם כדי להצדיק ביטול הרשעה בטענה של פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. בפסיקתו של בית-המשפט העליון נקבע כי הנטל על ההגנה להוכיח שהרשעת הנאשם תוביל לפגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו, תוך ביסוס טענה זו בתשתית ראייתית מתאימה (ראו: דברי כב' השופט שהם ברע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 והאסמכתאות המובאות שם (10.11.2014)). עוד נפסק כי: "...יש להתייחס לנזק המוחשי-קונקרטי העלול להיגרם למבקש, ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות, לפיהן עלול להיגרם לו נזק כלשהו בעתיד" (ראו: רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (1.1.2013) מפי כב' השופט שהם).

הסנגורית והנאשם עצמו טענו לפני כי הותרת ההרשעה על כנה עלולה לפגוע באפשרויות תעסוקה עתידיה של הנאשם בתחום החשבונאות (אם יצליח לממן את לימודיו במכללה האקדמית ולסייםם), או במשטרת ישראל. דא עקא, מדובר באפשרויות תעסוקה תיאורטיות ומעורפלות, שלא הובא כל מידע קונקרטי או תיעוד לגביהן ולפיכך אין די בהן כשלעצמן כדי להצדיק חריגה מכלל ההרשעה בדיון. אוסיף כי בתסקיר המשלים הביע הנאשם לפני שירות המבחן רצון להשתלב בעתיד בתחום הבנקאות, שמטבע הדברים הנו תחום הכולל עיסוק בכספים ובישוקים ומחייב רמת יושרה גבוהה. ספק רב אם מעשיו של הנאשם צריכים להיות נסתרים מעיניו של מעסיק עתידי בתחום האמור. מכל מקום, אבהיר כי כיום הנאשם עובד לפרנסתו בחברת תוכנה על-אף שכבר הורשע בדיון, כך שההרשעה לא הובילה לנזק קונקרטי במישור זה, ואין בה כדי למנוע מהנאשם לפרנס את משפחתו בכבוד.

8. אשר על כן, ובהתחשב במשקלם המצטבר של מכלול השיקולים האמורים, אני רואה להותיר את הרשעת הנאשם על כנה.

גזירת העונש

9. כאמור, שני הצדדים הסכימו להטלת צו של"צ על הנאשם. עונש זה מצוי ברף התחתון של מתחם הענישה ההולמת והוא מתאים בנסיבות העניין. אשר להיקף שעות השל"צ - נוכח הנסיבות לקולא בעניינו של הנאשם, לרבות: ההודאה החרטה ונטילת האחריות, העדר עבר פלילי, חלוף הזמן, השבת הכסף למתלונן, קשיי פרנסה ונסיבות אישיות כמפורט בתסקיר, אינני רואה להטיל על הנאשם של"צ בהיקף מורחב כמבוקש על-ידי המאשימה, אלא אני רואה להסתפק בהיקף של"צ נמוך יותר אף ביחס להמלצת שירות המבחן (שכן המלצת שירות המבחן הניחה ביטול הרשעה, שלא התממשה). כמו כן, יוטל על הנאשם מאסר מותנה הצופה פני עתיד. לא ראיתי להוסיף ולהטיל קנס כספי נוכח הנתונים לקולא עליהם עמדתי, לרבות השבת הכסף למתלונן ומצב כלכלי קשה של הנאשם המפרנס משפחה מרובת ילדים.

סוף דבר

10. נוכח מכלול הטעמים האמורים, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שירות לתועלת הציבור (של"צ) בהיקף של 100 שעות על-פי התוכנית המוצעת בתסקיר שירות המבחן.



שירות המבחן יפקח על עבודת הנאשם ויהיה רשאי לשנות את מקום ההשמה במידת הצורך, ללא צו שיפוטי נוסף.

מובהר לנאשם כי עליו לשתף פעולה עם שירות המבחן במסגרת צו השל"צ, שאם לא כן - אדון בעניינו מחדש.

ב. מאסר על תנאי של שלושה חודשים למשך שנתיים מהיום, לא לבצע עבירה מן העבירות בהן הורשע הנאשם.

המזכירות תמציא העתק פרוטוקול זה לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ט"ז חשוון תשע"ו, 29 אוקטובר 2015, במעמד הצדדים.